
ZPRAVODAJ SMIŘIC, HOLOHLAV A RODOV

ROČNÍK : 1 9 9 0

VYŠLO : 15. června 1990

ČÍSLO : 3

Zlepšení životního prostředí měly ve svém volebním programu všechny strany i všechna hnutí. Při naplňování právě tohoto požadavku doby musíme pomoci my všichni. V minulém čísle jsme vyzvedli upravenost holohlavské ulice Na výsluní. Dalším pěkným prostředím v našem městě je náměstí Míru. Jen víc takových míst – pomozte – nečekejte na pokyn shora!

SVOBODNÉ VOLBY

HLASOVACÍ LÍSTEK

Čís. kandidát. list.: 9

Název politické strany: **VOLEBNÍ Seskupení zájmových
svazů v ČR**

Kandidáti pro volby do Sněmovny národů Federálního shromáždění
konané ve dnech 8. a 9. června 1990

Volební kraj č. 3600

1. Jiří Heřman, 52 r., technický úředník, Smiřice, Spolihov 292

HLASOVACÍ LÍSTEK

Čís. kandidát. list.: 3

Název politické strany: **ČESKOSLOVENSKÁ STRANA
SOCIALISTICKÁ**

Kandidáti pro volby do Sněmovny národů Federálního shromáždění
konané ve dnech 8. a 9. června 1990

Volební kraj č. 3600

1. Vítězslava Klášková, 44 r., referent investiční výstavby, Smiřice, Fučíkova
2. Ing. Ivo Machačka, CSc., 46 r., vedoucí výv. pracovník, Pardubice, Enga
3. Ing. Zdeněk Zemánek, 54 r., mpí, MěNV Hr. Kr., Hradec Králové, Na vý
4. JUDr. Zdeněk Rudolecký, 35 r., právník, Janmír, nám. ČS4 4, bez pol. i
5. Stanislav Koblík, 46 r., krajský tajemník ČSS, Hradec Králové, Lenin
6. Ing. Pavel Trnec, 46 r., vedoucí projekt, Havlíčkův Brod, Toman
7. Ing. Zdeněk Kopecký, 29 r., vedoucí projekt, Havlíčkův Brod, Toman
8. Alois Svehlák, 50 r., herec, Praha 5, Pletnická 2824, bez pol. příslušnosti
9. MVDr. Jan Urban, 41 r., obvodní veterinární lékař, Chroustovice 70
10. Josef Provasník, 46 r., mpí, ONV, Douleby nad Orlicí, Jiráskova 40
11. Josef Stejskal, 58 r., ved. odd. obch. služeb, p. Orlický Podbát, Říč
12. Ing. Jiří Bilek, 33 r., vývojový technolog, Lázně Bělohrad, 9. května
13. Josef Veselý, 50 r., ved. odd. likv. pojistných událostí ČSP, Svazov

HLASOVACÍ LÍSTEK

Čís. kandidát. list.: 11

Název politické strany: **SPOJENECTVÍ ZEMEDĚLCŮ
A VENKOVA**

Kandidáti pro volby do České národní rady
konané ve dnech 8. a 9. června 1990

Volební kraj č. 3600

26. Jiří Větrník, 58 r., technik, Zlatohr, Horní Dolce 3, Čs. str. zem.
27. Ing. Miroslav Votka, 29 r., agronom, Smiřice, Gossanova 577, Čs. str. zem.
28. Ing. Milan Bláha, 33 r., mpí, Dobruška, Křemec 9, PHČ JZD
29. Ing. Josef Števíř, 47 r., duchovní, Církve č. husit., Havl. Brod, Kobzínova 208X, CAO
30. Ing. Josef Števíř, 47 r., mechanizátor, Maleš 98, Čs. str. zem.
31. Jaromír Hampl, 43 r., plánovač, Pardubice, V. Jankov 208, PHČ JZD
32. Ivan Labatka, 56 r., zooteknik, Holanovice 12, Čs. str. zem.
33. Miloslav Zito, 49 r., mistr zeměl. strojů, Semily, Světlá 9, PHČ JZD
34. MVDr. Jiří Fink, 48 r., veter. lékař, Lázně Bělohrad, Dukelská 454, Čs. str. zem.
35. Ing. Vojtěch Marek, 36 r., předseda JZD, Větr. Borčice 29, Čs. str. zem.
36. Jindřich Kalous, 52 r., mpí, JZD, Klášterec nad Orlicí 134, PHČ JZD
37. Josef Vrána, 58 r., technik, Svazov, Pavlova 12, Čs. str. zem.
38. Ing. František Matějovský, 48 r., ekonom, Nový Bydlov, Smaržanova 1146, PHČ JZD
39. Jiří Křiváček, 42 r., vedoucí údržbov. praznir, Mělník, 106, Čs. str. zem.
40. Petr Doubrava, 31 r., člen JZD, Dolní Olešnice 40, Čs. str. zem.
41. Ing. Josef Bára, 55 r., mpí, JZD, Kámen 30, PHČ JZD
42. RNDr. Ivo Sikora, CSc., 57 r., vst. pr., Police nad Metují, Bezdrákov 188, PHČ JZD
43. Václav Divišek, 47 r., traktorista, Píčov 259, Čs. str. zem.
44. Josef Vlček, 48 r., technik Společ. podniků, Zaječice 10, Čs. str. zem.
45. Ing. Jiří Bilek, 33 r., vývojový technolog, Lázně Bělohrad, 9. května
46. Ing. Luděk Rejzla, 29 r., agronom, Česká Třebová, Smetná 14, PHČ JZD

I spoluobčané od nás ze Smiřic byli uvedeni jako kandidáti na hlasovacích lístcích.

JAK JSME VOLILI (počet procent je zaokrouhlen na 0,1 %)

Volby do SNĚMOVNY LIDU Federálního shromáždění:

	SMIŘICE I.		SMIŘICE II.		HOLOHLAVY		RODOV	
	Hlasy:	%	Hlasy:	%	Hlasy:	%	Hlasy:	%
3 Československá strana socialistická	30	3,0	26	2,8	13	2,6	2	1,6
4 Hnutí za občanskou svobodu	2	0,2	1	0,1	2	0,4	–	–
6 Svobodný blok	16	1,6	9	1,0	7	1,4	1	0,8
7 Občanské fórum	532	51,9	528	56,2	279	56,6	65	53,2
8 Sdružení pro republiku Republikánská strana	7	0,7	7	0,7	4	0,8	–	–
9 Zájmové svazy	29	2,8	10	1,0	5	1,0	2	1,6
10 Komunistická strana Československa	125	12,0	95	10,1	52	10,5	12	9,8
11 Spojenectví zemědělců a venkova	40	3,9	40	4,3	37	7,5	6	4,9
13 Československé demokratické fórum	2	0,2	4	0,4	–	–	–	–
18 Strana zelených	45	4,4	36	3,8	17	3,4	3	2,5
21 Sociální demokracie	104	10,1	73	7,3	26	5,3	4	3,3
23 Křesťanská a demokratická unie	94	9,2	111	11,3	51	10,3	21	17,2

Volby do SNĚMOVNY NÁRODŮ Federálního shromáždění:

	SMIŘICE I.		SMIŘICE II.		HOLOHLAVY		RODOV	
	Hlasy:	%	Hlasy:	%	Hlasy:	%	Hlasy:	%
3 Československá strana socialistická	32	3,1	24	2,6	11	2,3	2	1,7
4 Hnutí za občanskou svobodu	–	–	1	0,1	1	0,2	–	–
6 Svobodný blok	9	0,9	9	1,0	6	1,2	1	0,9
7 Občanské fórum	472	45,9	481	51,9	251	51,4	58	50,0
8 Sdružení pro republiku	8	0,8	4	0,4	5	1,0	2	1,7
9 Zájmové svazy	79	7,7	41	4,4	9	1,8	2	1,7
10 Komunistická strana Československa	115	11,2	81	8,7	54	11,0	12	10,3
11 Spojenectví zemědělců a venkova	29	2,8	40	4,3	33	6,8	8	6,9
13 Československé demokratické fórum	3	0,3	5	0,5	1	0,2	–	–
18 Strana zelených	27	2,6	35	3,8	19	3,9	4	3,4
21 Sociální demokracie	79	7,7	60	6,5	11	2,3	1	0,9
23 Křesťanská a demokratická unie	56	5,4	53	5,7	49	10,0	18	15,5

V našich sloučených obcích (Smiřice, Holohlavy a Rodov s Trotinou) byly 4 volební okrsky. Do voličských seznamů bylo zapsáno celkem 2 655 oprávněných voličů. Z tohoto počtu se voleb zúčastnilo celkem 97,6 % voličů.

Jedna perlička z těchto voleb: Jeden volič (nejmenujeme, protože volby byly tajné!) byl za plentou a zavolal: „Kdepak to mám podepsat?“

Volby do ČESKÉ NÁRODNÍ RADY:

		SMIŘICE I.		SMIŘICE II.		HOLOHLAVY		RODOV	
		Hlasy:	%	Hlasy:	%	Hlasy:	%	Hlasy:	%
3	Československá strana socialistická	32	3,1	24	2,6	11	2,3	2	1,7
6	Svobodný blok	16	1,6	20	2,2	6	1,2	2	1,7
7	Občanské fórum	543	53,0	507	54,8	268	55,3	63	54,3
8	Sdružení pro republiku Republikánská strana	4	0,4	5	0,5	4	0,8	–	–
9	Zájmové svazy	26	2,5	8	0,9	4	0,8	2	1,7
10	Komunistická strana Československa	117	11,4	84	9,1	52	10,7	11	9,5
11	Spojenectví zemědělců a venkova	59	5,8	78	8,4	49	10,1	6	5,2
13	Demokratické fórum	1	0,1	2	0,2	–	–	–	–
18	Strana zelených	57	5,6	39	4,2	22	4,5	3	2,6
20	Hnutí za samosprávnou demokracii	3	0,3	14	1,5	1	0,2	18	15,5
21	Sociální demokracie	104	10,1	75	8,1	22	4,5	4	3,4
22	Strana přátel piva	10	1,0	9	1,0	9	1,9	–	–
23	Křesťanská a demokratická unie	53	5,2	60	6,5	37	7,6	23	19,8

SOUHRNNÉ VÝSLEDKY VOLEB za Smiřice, Holohlavy a Rodov s Trotinou:

		SNĚMOVNA LIDU		SNĚMOVNA NÁRODŮ		ČESKÁ NÁRODNÍ RADA	
		Hlasy:	%	Hlasy:	%	Hlasy:	%
3	Československá strana socialistická	71	2,8	328	12,8	69	2,7
4	Hnutí za občanskou svobodu	5	0,2	2	0,1	–	–
6	Svobodný blok	33	1,3	25	1,0	44	1,7
7	Občanské fórum	1404	54,2	1262	49,3	1381	54,2
8	Sdružení pro republiku Republikánská strana	12	0,7	17	0,7	13	0,5
9	Zájmové svazy	46	1,8	131	5,1	40	1,6
10	Komunistická strana Československa	284	11,0	262	10,2	264	10,4
11	Spojenectví zemědělců a venkova	123	4,8	110	4,3	192	7,5
13	Československé demokratické fórum	6	0,2	8	0,4	3	0,1
18	Strana zelených	101	3,9	85	3,3	121	4,7
20	Hnutí za samosprávnou demokracii	–	–	–	–	18	0,7
21	Sociální demokracie	207	8,0	151	5,9	205	8,0
22	Strana přátel piva	–	–	–	–	28	1,1
23	Křesťanská a demokratická unie	277	10,8	176	6,9	173	6,8

Smiřické ulice

PALACKÉHO ULICE

Ještě jednou se vracíme k názvům smiřických ulic. Tentokrát se věnujeme hlavní ulici v našem městě. To neznamená, že jsme na ni zapomněli. Naopak – chceme jí věnovat nejvíce pozornosti. Na pomoc jsme si vzali dvě staré historické pohlednice:

Na prvním snímku, který znázorňuje východní část Palackého ulice, můžeme rozeznat honosný název: „SMIŘICE n. Lab. — Palackého třída“. Jen kape v pozadí snímku prozradí těm mladším, že jde skutečně o Smiřice. Domy vpravo uvolnily místo dnešnímu podniku AGRODAT a ulici

Komenského. Budovy bývalého lihovaru na konci ulice vpravo postoupily své místo dnešnímu podniku PEKTIN. Před kaplí jsou zachyceny stromy, které zde bývaly dříve na břehu ramene Labe. Není tam ani Labe a nejsou tam ani stromy.

Snímek neposkytuje pohled na levou stranu této ulice do míst, kde nyní stojí budova Městského národního výboru (ostatně v době pořízení tohoto snímku zde ještě tato budova nestála). Můžeme vám prozradit, že domky mezi budovou zvláštní školy a Městským národním výborem čeká osud domů na pravé straně ulice. Již letos by mělo dojít k jejich zbourání. Vše závisí „jen“ na tom, zda majitelé dostanou náhradu. Zmizí další část starých Smiřic!

Druhý snímek znázorňuje přibližně střed Palackého ulice v prostoru dnešní prodejny masa a mléka. Budova s názvem HOTEL je budova dnešního kina MÁJ. V domě, který dnes patří cukrovaru (proti prodejně zeleniny – dřívější majitelé Brentnerovi), míval obchod Rudolf Šmejda a býval zde i poštovní úřad. Přibližně proti prodejně Kovomatu (před Čeňkovými) bývalo benzinové čerpadlo. Starý snímek není natolik kvalitní, abychom rozeznali důkladnou dlažbu z velkých dlažebních kamenů. Na pravé straně ulice bývala dříve prodejna potravin, lékárna, cukrárna, papírnictví... To všechno už dnes není pravda!

Co přivedlo občany Smiřic k tomu, aby svou hlavní ulici pojmenovali jménem „syna vlasti“ a „otce národa“ Františka Palackého? V první řadě by to mohlo být z úcty k tomuto velkému českému historikovi a politikovi, který byl velkým zastáncem české věci. Napsal mnoho knih, z nichž nejvýznamnějším dílem byly několikasvazkové Dějiny národu českého v Čechách i v Moravě. Za jeho zásluhy najdeme v Čechách i na Moravě ve městech i obcích ulice, náměstí, nábřeží i domy pojmenované jeho jménem. Byl to právě tento důvod, který vedl naše předchůdce k tomu, aby pro svou

hlavní ulici použili jméno člověka, který se narodil v šindelem pokrytém domku v Hodslavicích na Moravě?

Místní kronikář Ing. Lubomír Kupka nám k tomu napsal:

„I když to není doloženo, František Palacký zřejmě kolem roku 1862 byl ve Smiřicích a promluvil ke shromážděným občanům z oken domu u Bartošků. No a to by byl velmi pádný důvod pro pojmenování ulice jeho jménem.“

Jméno poctivého a významného Čecha neobstálo v době válek. Proto se hlavní smiřická ulice jmenovala v době I. světové války Ferdinandova třída a v době II. světové války to musela být Hlavní třída. Po roce 1945 to je opět Palackého.“

Když už je řeč o Palackém, známá jsou rčení: „má řečí jako Palackej“ a nebo dokonce „kecá jak Palackej“. Snad by k tomu měl František Palacký jazykové předpoklady, protože kromě češtiny ovládal ještě hodně dalších jazyků – latinu, hebrejštinu, francouzštinu, angličtinu, italštinu, portugalštinu, znal jazyk srbský, staroslovanský, polský, maďarský, německý a řecký. Přestože znal tolik řečí, nestal se ani kazatelem, jak to chtěl jeho otec. Naopak nikdy mnoho řečí nenadělal. A co řekl, to sedělo. Proto bez dlouhých řečí – proto hlavní ulice ve Smiřicích i nadále Palackého ulice!

Výše uvedená neuctivá rčení nepatří k Františku Palackému. Patří však zřejmě k jeho synovi Janu Palackému. Ten byl profesorem zeměpisu na Univerzitě Karlově v Praze. K stáru trpěl silnou sklerózou. Na pražských ulicích odchytil „oběti“ své upovídanosti, kterým prý stále a stále náruživě cosi vysvětloval.

Měli bychom si pamatovat, že platilo a bude platit čím dál více: Hodně mluvit neznamena hodně říci!

(hr)

PROCHÁZKY

MĚSTEM

Pozorní čtenáři Zpravodaje zjistí, že se při „Procházkách městem“ budeme na některá místa vracet. Smetanovská zámek si naši pozornost plně zaslouží. Proto se v tomto čísle podíváme objektivem fotoaparátu pana Václava Prostředníka do míst, která zůstanou našim očím ukryta ještě několik roků.

Vše nyní záleží hlavně na tom, kolik finančních prostředků na opravu kaple bude k dispozici. Městský národní výbor původně plánoval na rekonstrukci kaple 125 000 Kčs. Později přidal k této částce peníze, které chtěl věnovat na zakoupení počítače a na zakoupení vysokozdvizného vozíku. Proto je pro tento rok k dispozici na rekonstrukci zámekské kaple celkem 300 tisíc Kčs.

Na snímcích jsou zachyceny interiéry zámekské kaple. Na prvních dvou je patrné, jak popraskaný byl strop a jak nutná byla rekonstrukce krovy střechy a celkové zpevnění stavby. Statika stavby byla narušena natolik, že by na sebe dílo zkázy nenechalo dlouho čekat. Musel být rekonstruován celý krov střechy a krytina byla změněna na šindelovou. Při předcházející opravě nevhodná úprava konstrukce krovy napomáhala deformaci obvodového zdiva a tím i klenby. K narušení stavební stability kaple přispěla i hloubková kanalizace, která změnila hladinu spodní vody a tím ovlivnila stav základů, které spočívají na dřevěných pilotách. Proto bylo obvodové zdivo i klenba zpevněny železobetonovým „věncem“. Střecha je nyní v pořádku – hůře na tom je nyní věž.

Snadno se to řekne, ale... chtělo by to aspoň provizorně zakrýt otvor do věže dříve, než dojde ke znehodnocení celé konstrukce věže!

Nyní již druhým rokem pracují uvnitř kaple restaurátoři. Na uvedených snímcích je vidět jejich práce. Nejdříve opravili štukovou výzdobu stropu. „Pozlatili“ (to není pravé zlato) žebra klenby a latinské nápisy. Nyní přijde na řadu oprava nástropních fresek. Ty jsou zatékáním místy velmi poničené a v některých místech doslova podepřené prkénky.

Uvnitř kaple budou potřebovat ošetření pravé i umělé mramory a nástěnné malby. Až se bude opravovat dlažba, bude hej! Lešení kolem kaple zmizí teprve tehdy, až bude opravena omítka. V plánu je i zřízení sociálního zařízení v prostorách přilehlých ke kapli. Práce je zde jako na kostele – hodně.

Pro zvědavé jsme maličko poodhrnuli oponu, abyste mohli nahlédnout do kaple a dovědět se, že se tam něco děje – že práce dle možností pokračují. Můžeme vám prozradit, že existuje videozáznam o restaurátorských pracech uvnitř kaple.

víte, že ...

- škola má znovu málo učeben? Proto bude jedna třída I. stupně umístěna v budově kina Máj.
- v Jaroměři bude otevřena první třída osmiletého gymnázia? I žáci z naší školy (9 žáků) se přihlásili k přijímacím zkouškám.
- asi 12 žáků zdejší školy bude chodit do 9. třídy základní školy v Hradci Králové?

- občané Rodova se s chutí pustili do úprav budovy bývalé školy? Zatím jim bude sloužit jako kulturní zařízení.
- v současné době (polovina června) probíhají jednání o využití písků?
- voličské seznamy pro červnové volby byly na MěNV zpracovány pomocí počítače Robotron?

HISTORICKÉ

PAMÁTKY –

BOŽÍ MUKA

V HOLOHLAVECH

Foto: Václav Prostředník

Jednou z historických památek v Holohlavech jsou Boží muka. Stojí při státní silnici od Holohlav k Černožicím. Podobnými památníčky oživoval své perokresby české krajiny náš známý malíř Mikuláš Aleš. Štíhlý sloup, na něm hranol s křížkem a letopočet 1631. Podle odborníků Východočeského krajského muzea jde o pozdně renesanční drobnou venkovskou sochařskou práci – podobně jako na kostelní bráně plastika Matky Bolestné (1).

Místní kroniky o sloupu dobře vědí. Vyčteme v nich však jen to, že starobylá hospoda, u které dříve sloup pod lipami stával, byla Hodkovská, později Kamila Kučery a Voženílkova. Tento sloup byl vysvěcen děkanem Aloisem Nývlttem (podle něj se zřejmě jmenuje jedna smiřická ulice) 11. července 1880. Současně byla vysvěcena i soška sv. Jana Nepomuckého ve výklenku domu Karla Matějčka.

Po první světové válce – ve dvacátých letech – byl sloup přemístěn na dnešní místo k silnici. Jen jaroměřský památkář řídící učitel Jan Kraus zaznamenal navíc, že prý podle lidového vyprávění tento sloup postavili jezuité.

Kdepak by se v Holohlavech vzali jezuité! I kdyby někdo něco takového zaslechl, s touto domněnkou nevyrukuje.

Bohatými dějinami Holohlav se po všechny věky proplétají nějaké náboženské záležitosti. Místní kostel je doložen jako současník opatovického kláštera. Existoval však ještě mnohem dříve. Tonzura ve vlasech místních řádových bratří dala asi vznik přezdívce „holohlaví“. (Tonzura = vystříhaný nebo vyholený kruh vlasů na temeni katolických kněží a mnichů. Toto označení bylo zrušeno někdy kolem roku 1950.)

V husitské době musela být v Holohlavech tvrz, kterou husité dobývali pomocí prakovnice. Tehdejší farář Jan Sova (původem z rytířského rodu – byl neobvykle bojovný) byl husity prakovnicí do vzduchu vyhozen (2).

V roce 1682 se přes Holohlavý valí lidové povstání vzniklé z náboženských příčin. V 17. století čítá holohlavské beneficium (církvní právo na trvalé určování úřadů a užitků s tím spojených) 32 obcí s desítkou kostelů, ale s jediným děkanem a kaplanem. V 19. století je v Holohlavech sídlo biskupských vikářů... Takto bychom mohli pokračovat dále.

V děkanské holohlavské kronice však chybí záznamy od poloviny 16. století do bělohorské bitvy v roce 1620. Když časopis Květy zveřejnil v roce 1871 znění jednoho křestního listu vydaného v roce 1604 v Holohlavech, byl to pro tehdejšího pana děkana vzácný nález. Vždyť aspoň částečně zaplňoval mezeru ve farní kronice Holohlav.

Nebude na škodu uvést znění tohoto zápisu. Pomůže nám dosadit další kamínek do mozaiky našich znalostí k historii našich škol. Seznámíme se se jménem učitele holohlavské školy v roce 1604. Pan děkan zaznamenal do farní kroniky znění křestního listu takto:

„Já, kněz Bohuslav Bepta Vysokomýtský, farář holohlavský, vyznávám tímto listem všem vůbec, že jest Pán Bůh nebeský loži manželstva požehnati a Pavlovi Burianovi Novoměstskému, toho času při mně správci školy holohlavské, s Martou, manželkou řádnou, synáčka na tento svět dáti ráčil a to v pátek po neděli páté po Třech králích, kterého jsem v neděli první po devítníku v chrámu Páně pokřtil. A to se stalo L.P. 1604 u přítomnosti kmotrů a kmoter těchto: Mikuláše Hyčky ze Smiřic, Jana Duška z Černožic, Marty Balcarky ze Smiřic, Kateřiny Bažantíkovy z Holohlav. A to, že jest tak, na potvrzení toho všeho k tomu listu skript svůj vlastní, jehož v úřadu svém v kněžství používám, jsem přitiskl. Jehož datum ve vsi Holohlavech je 14. dne tohoto měsíce léta 1608.

Kněz Bohuslav Bepta Mejtský.“

Tento úřední záznam, psaný s důkladnou obšírností své doby, není jinak ničím nápadný. Nikdo z něho nepozná, že autorem je kněz, kterým se říkalo protestanté, utrakvisté, luteráni i jinak. Šlo o kněze ženatého, který musel po bělohorské bitvě opustit vlast. Tento kněz nebyl v Holohlavech prvním ani ojedinělým utrakvistou. Byl knězem řádným a oblíbeným.

Náboženský život v holohlavské farnosti koncem 16. století můžeme posoudit podle zápisů z kronik okolních far. Jmenovaný farář Bepta Vysokomýtský se v roce 1615 stal jaroměřským děkanem. Farář Antonín Knapp, pozdější jaroměřský dějepisec, vypátral mnoho zajímavého o Beptovi Vysokomýtském. Byl to poslední utrakvistický děkan v Jaroměři. V roce 1624 musel odejít bez ženy a bez dětí do ciziny, kde i kolem roku 1640 zemřel. Jeho dcera odešla se švédským vojskem.

Jaroměř o tohoto holohlavského faráře usilovala od roku 1612. Jako věnné královské město žádala o Beptu konzistoř. Ta sice byla také reformovaná, ale nemohla vyhovět. Bepta se totiž nepodepsal do knih konzistoře a o ochranu být přijat nežádal. Čili, faráře Beptu si získal do Holohlav kolem roku 1600 sám Trčka. Teprve když Trčka získal za Beptu náhradu ve farě Blasiovi Borovi z Borovan, dal v roce 1615 Beptovi svolení přejít do Jaroměře. Oba tito faráři byli na vysoké úrovni, měli patřičné vzdělání a vysvěceni byli v Drážďanech. První z nich napsal spis Postilla evangelická a druhý napsal Sbírku pohřebních kázání. Věnoval ji Janu Rudolfovi Trčkoví. Spis svou vysokou úrovní upoutal i pozornost Bohuslava Balbína (Bohemia docta).

V Dějinách Jaroměře od Antonína Knappa se dočteme, že celý náš kraj byl za Trčků vyznavačem kalicha. Vliv Trčků se v tomto směru přeceňuje a farní kroniky se vesměs shodují v tom, že když dal v roce 1564 papež Pius IV. svolení, aby se v Čechách mohlo podávat podobojí, dělo se tak ihned téměř všude. Podobojím způsobem podávali nejen katoličtí kněží, ale dokonce i arcibiskup pražský. Toto svolení si vymohl od papeže Ferdinand I. (děd pozdějšího inkvizitora), protože jeho

úsilí směřovalo k za chování církevní jednoty v Čechách i za cenu úchylek od dřívějšího způsobu bohoslužeb.

V roce 1988 sestavil kronikář Černožic

Jaroslav Mach

(Pokračování v dalším čísle)

Poznámky:

- 1) Aleš Doubrava: Zpravodaj VČKM č. 2 (1977)
- 2) Děkanská kronika dle Somra: Jan Sova přišel do Holohlav ze Dvora Králové roku 1411. V roce 1425 byl po dobytí holohlavské tvrze a fary vojskem husitským pod vedením Jana Hvězdy z Vicemilis vystřelen prakem.

NÁMĚT NA VYCHÁZKU

V našem Zpravodaji vás postupně seznamujeme jak s městem samotným, tak i s připojenými obcemi. Chtěli bychom vás seznamovat také s jejich nejbližším okolím. Jsme totiž přesvědčeni, že tak jako v jiných městech, i u nás ve Smiřicích mnoho nových obyvatel Smiřic nezná v paneláku ani své sousedy. Natož aby věděli, co je za humny města.

Proto vás budeme postupně zvát na krátké a nenáročné procházky do okolí. Neříkejte předem, že na to nemáte čas, že nemáte chuť, že máte moc práce, že vás bolí hlava a že... Pohyb na čerstvém vzduchu nám může jedině prospět. Procházky budou zcela nenáročné, můžete na ně brát i své děti. Ty chvíle, které dětem tímto způsobem věnujete, budou velmi prospěšné – děti na ně budou jistě vzpomínat. Ve výchově dětí totiž čím dál více chybí chvíle klidu, kdy se nikam nespěchá, kdy je pořád někdo za něco nehubuje, kdy má někdo čas si s nimi pohovořit a vyslechnout i jejich starosti a poznat jejich problémy. Co vy na to ? Přijmete hned naše první pozvání?

První naši procházku zahájíme ve Smiřicích na rohu malého stadiónu – tam, kde je plakátovací tabule. Někde v těchto místech stávaly kdysi „masné krámy“. U těchto domů byly kdysi sklepy, kde mívali řezníci uskladněno maso z poražených zvířat. Sklepy vykoupil a potom zrušil v 19. století baron Liebig, aby mu zápach nešel do oken zámku.

Proti plakátovací tabuli je prázdné místo po dvou zbořených domech. Proto vidíme do rozbitých oken budovy čp. 126 – kdysi to byl dům radnice a v prvním poschodí byly třídy školy. Slavnostní vysvěcení tříd a zahájení vyučování proběhlo 14. září 1856. V poslední době byla v přízemí Pamětní síň. Po vystěhování sbírek tohoto smiřického muzea byla zahájena rekonstrukce celé budovy na byty.

Hlavní silnice ze Smiřic směrem na východ zde také není dlouho (z hlediska historie lidstva asi 60 roků není tak dlouho!). Dříve tu byl zámecký park. Období první republiky bylo vyplněno neustálými spory Státního památkového úřadu se smiřickou obcí, která tehdy chtěla zatvrzele modernizovat město vytvořením náměstí u zámku a průtahem silnice zámeckým parkem. Nejprve byla provedena regulace Labe. Tím zanikla jedinečná „ostrovní“ poloha areálu smiřického zámku s kaplí. Průtah parkem byl dlouho odsouván a byl realizován v jakémsi kompromisnějším řešení. Po druhé světové válce odstranil národní výbor vlastní iniciativou kamennou zeď, která byla kolem parku. O dva roky později se měla objevit v přímém sousedství zámku novostavba sokolovny.

Roku 1949 žádal Místní národní výbor ve Smiřicích o vytvoření prostranství v parku u zámku s poněkud kuriózní argumentací:

„Pokud jsou v předložených úpravách dotčeny též přístavby u památek, upozorňujeme, že k historickým památkám chováme nejvyšší úctu a vědomí jejich kulturní ceny. Avšak právě v zájmu těchto cenných památek chceme je oprostiti od pozdějšího nikterak cenného nánosu, který je znešvažuje, jako dodatečně později přistavěná spojovací chodba s kaplí a část hospodářských budov u kaple, které jsou k ní docela bezohledně přistavěny.“

Zároveň byly dodány dvě varianty plánu na úpravu okolí zámku a kaple. Radikálnější varianta počítala s rozsáhlým bouráním. Na štěstí právě tato varianta nebyla přijata. V roce 1949 bylo naopak rozhodnuto, aby byla opravena fasáda zámku a kostela. Na pokyn krajského výboru byly tyto práce zastaveny. Při odhalování Památníku osvobození v létě 1951 přijeli do Smiřic i významní funkcionáři (byla zde i spisovatelka Marie Majerová). Na jejich popud byly započaté práce v roce 1952 dokončeny. Zadíváme-li se na areál zámku a parku, můžeme s ulehčením prohlásit – ještě že to dopadlo takto!

Z bývalého řečiště Labe vzniklo ve třicátých letech Sokolské cvičiště – nyní zvané „malý stadion“. A dnešní Městský dům dětí a mládeže byl jen přízemní stavbou, která byla šatnami pro cvičence. Malá a skromná – lidé bývali skromnější. Vždyť v roce 1938 na tomto cvičišti zacvičilo 5000 cvičenců a šatna bez sprch s teplou vodou a bez dalších vymožeností dnešní doby jim plně vyhovovala. Dřívější svazáci šatnu rozšířili a zmodernizovali a dnes zde děti v mnoha zájmových kroužcích nacházejí možnost smysluplného naplnění volného času.

Pozvali jsme vás na procházku a zatím jsme se jen rozhlédli. Vykročíme od parku severním směrem – po několika krocích se ocitneme v místech, kde býval kdysi most a pod ním splav, o kterém nám napsal pan Svatoň ve svém článku o Labi.

Rovně bychom došli na velký stadion. Dobrá myšlenka a mnoho nadšení nepřinesly výsledek v podobě velkého množství sportujících (ač by to naše generace velmi potřebovala!) – stadion je využíván pro

fotbalová utkání, pro letní kino, májové oslavy a kdysi i pro taneční veselice.

My však nepůjdeme na stadion, ale půjdeme dále po silnici, která má oficiální název „U stadionu“. Ale hned na popisných číslech prvních domů zjistíme, že dřívější název této ulice zněl „Na Šternberku“ – ještě dříve Šternberkovo nábřeží. Tato ulice bývala dříve hlavní dopravní „tepna“ do Smiřic od východu. Však to není ještě tak dávno, co zde byly odstraněny velké dlažební kostky – stejné, jaké byly po celé hlavní Palackého ulici.

Na konci této ulice zahneme doleva.

I když i zde tabulky s popisnými čísly domů napovídají, že jsme i zde Na Šternberku, oficiálně je to Seligerova ulice.

Na konci Seligerovy ulice je pěkná klubovna Svazarmu (ještě stále Svazarmu?) a za ní valy střelnice. Vlevo od klubovny je „pole neorané“, kde se pálívala Vatra míru. I letos zde byla spálena hromada roští, harampádí a veteše. Dětem se pohled na velký oheň líbí – s rozpaky byl volen název pro toto pálení. I když byl oheň letos zapálen 30. dubna. „Pálení čarodějnic“ už se zdá některým lidem v dnešní době přežitkem. Ale obnovují se i jiné tradice!

U klubovny zahneme vpravo. Mineme pěknou skupinku břízek a po zdolání mírného stoupání se ocitneme na břehu Labe. Vpravo je stavba elektrárny a jezu. Na pravém břehu Labe vedle jezu byla plánována stavba zdymadla pro loď. Lodní doprava po Labi byla původně myšlena až do Jaroměře. Více plánů nebylo uskutečněno. Čas ukáže, zda to je dobře nebo ne.

Řečiště Labe je v tomto místě hodně široké a pojme 310 000 m³ vody. Čísla nám většinou mnoho neřeknou. Proto se raději rozhlédneme kolem. Kousek dál je v břehu stavidlo, kterým protéká voda do mlýnského náhonu. Kdysi tato voda skutečně poháněla mlýn. Už dávno však voda nepoháněla mlýn a ani zavlažování základů mlýna neuchránilo mlýn před borcením zdiva a jeho zbouráním. V době řepné kampaně využívá tuto vodu místní cukrovar.

Vykročíme po hrázi směrem k Černožicím a budeme se dívat více doleva. Nejdříve nelze vůbec přehlédnout hadovitě prohnuté potrubí horkovodu, který doslova hyzdí tuto část krajiny. Ani výtopna s více než 100 metrů vysokým komínem nevzbuzuje dobrý dojem. Do české krajiny lépe zapadá červená střecha a věž holohlavského kostelíku v pozadí.

Řečiště Labe bylo už téměř do poloviny zaneseno bahnem. Trvalo mnoho roků, než se nános podařilo odstranit. Asi po 300 metrech chůze uvidíme vlevo na poli zdánlivě nelogicky zakřivené řady stromů. Ještě tak před 30 roky však byly tyto stromy na březích slepých ramen, která zbyla z bývalých meandrů Labe před jeho regulací. Tok Labe byl v těchto místech hodně klikatý. Ve slepých ramenech byla před třiceti lety voda a byly tam i ryby. Místní rybáři zde pořádali rybářské závody. A ryby opravdu chytili!

Do těchto koryt bylo naváženo smetí, nabouraný materiál a v poslední době i bahno vybagrované z nového řečiště. Právě jen ty řady stromů částečně naznačují, kudy dříve teklo Labe.

Na Městském národním výboru ve Smiřicích mají projekt bytové zástavby tohoto území. Jednotlivé bloky domů by zde byly odděleny vodními plochami – něco jako smiřické Benátky nebo holandské kanály ve Smiřicích? Pokud by se tento projekt uskutečnil, bylo by to jistě až po roce 2000. Zatím můžete přemýšlet o této „hudbě budoucnosti“ a o tom, zda byste zde chtěli jednou bydlet.

A to už se blížíme k Černožicím. Pohled na Černožice zastíňuje velká budova přádelny Tiba, která byla do roku 1892 mlýnem. Je doloženo, že mlýn zde stával již v 15. století. Patřil ke smiřickému panství v době, kdy majitelem byl Vilém Trčka z Lípy se svou ženou Barborou Žerotínskou z Biberštejnu. Vlevo před silnicí bývala nepěkná skládka, která hyzdila vzhled této části. Nyní zde vzniká zahrádkářská kolonie, která přinese uživatelům radost i užitek. Zlepší se tím i životní prostředí.

Před námi není možné přehlédnout černožický most přes Labe. Je vysoko nad hladinou. I tato skutečnost dosvědčuje, že lodě měly plout až do Jaroměře. Vystoupíme až na silnici a přejdeme na most. Jeho zvýšená poloha nám naskýtá pěkný výhled. Na černožické straně můžeme často vidět na Labi vyznavače vodáckého sportu. Není vzácností vidět na lukách jezdce na koni. Na smiřické straně máme pěkný pohled na klidný tok Labe i do širokého okolí.

Na druhém konci mostu (cesta vede do Vlkova) sestoupíme na druhý břeh Labe. Zde najdeme lavičku, na které nápis říká, že ji zde umístili VODÁCI ČERNOŽICE. Nic nebrání tomu, abychom využili lavičku k účelu, ke kterému je určena.

Na tomto levém břehu Labe půjdeme po proudu řeky. Vlevo vidíme louky s menšími nebo většími skupinami stromů. Jsou to pozůstatky bývalého lužního lesa nazývaného „Dubiny“. Ještě v předminulém století se jednalo o rozsáhlý les, který sahal až k Josefově, k Černilovu... Svědčí o tom i názvy některých osad (Smržov – zde asi rostly smrže, Hubíles – sám název říká, že tu rostly houby, Černilov – název této vesnice prý je odvozen od toho, že se tu lovila černá zvěř – černý lov, v místě vesnice Bukovina zřejmě rostly buky, na druhé straně název Habřina napovídá, že tu zřejmě rostly habry...). Lužní lesy jsou nezávislé na vodních srážkách, protože jsou dostatečně zásobovány spodní vodou. Bylo by chvályhodné zachovat tyto poslední zbytky lužních lesů v našem okolí.

Louky jsou protkány sítí kanálů, které slouží k zavlažování. Toto zavlažování je spolehlivé a nepotřebuje energii. Dráty vedení velmi vysokého napětí (400 000 V) také nezapadají do této krajiny. Technický pokrok si tak vyžaduje svou daň.

Na obzoru je vesnice Vlkov (zde asi žili ve zmíněných lesích vlci) a nalevo v pozadí je vidět věž kostela Jaroměře II. (dříve Josefov a původně Ples). A až sem také sahalo smiřické panství. V roce 1689 zakoupil od Františka Antonína Šporka Starý Ples s loveckým letohrádkem, kaplí i s okolními lesy mladičků Jan Josef ze Šternberka. Ze smiřického zámku vedla uvedenými lužními lesy přímá cesta až do loveckého zámečku ve Starém Plese. V roce 1770 prodal Ples a jeho okolí císařské komoře hrabě J. V. Paar (dědic Marie Terezie Šternberkové) s ohledem na záměr císaře Josefa vybudovat v Plese vojenskou pevnost.

Na břehu Labe vystřídá stromořadí břízek třešňová alej. Po další chůzi se objeví na obzoru Bílý kopec (jmenuje se tak podle světlé barvy zeminy) a za ním nám zůstane skryta vesnice Smržov.

Na břehu často vyrušíme vodní ptáky. Zjara zde bylo hodně racků, byly zde divoké kačeny i osamělá labuť. Menší ptáky by nám musel určit odborník – ornitolog.

To už se blížíme k elektrárně. Na obzoru daleko vzadu je Hubíles a ještě dále na obzoru je čibuzský kostelík. Až k těmto obcím se dříve rozlévalo při velkých vodách Labe. Na pole naplavovalo typicky načervenalou úrodnou zeminu, ale lidé se dostali v době záplav do Hubílesa a do Číbuze někdy pouze na lodičkách.

Ještě jednou se zadíváme na řečiště Labe. Pouhým okem nezjistíme, jak naši předkové stavěli s rozmyslem a prozíravě. Tato levá hráz řeky je o 60 centimetrů níže než hráz na protější straně. Kdyby přišla zvláště velká voda, Labe by se vylilo dříve směrem do polí než do města!

Než sestoupíme z břehu Labe na cestu, všimneme si ještě zavlažovací stanice. Velká čerpadla s mohutnými elektromotory napovídají, že odtud proudí labská voda pod tlakem do celého okolí. Není to levné, ale voda se tímto způsobem dostane i do výše položených míst, kde je potřeba vody na zavlažování ještě větší než jinde.

Projdeme kolem elektrárny a asfaltová cesta vede po Tyršově nábřeží k mostům do Smiřic. Dříve nás tato cesta dovedla až ke starému Tyršovu mostu – to nám dnes prozradí hodně poničený nápis. Starý most slouží pouze pro pěší provoz – jeho zbourání by bylo dražší než stavba mostu nového. Proto tam zůstane a Smiřice mají tu raritu a luxus, že mají vedle sebe dva mosty. My půjdeme po novém mostu. Na jeho smiřické straně se dovíme, že nám slouží od roku 1981. Zároveň si můžeme uvědomit, že nemá jméno. Konečně – slouží dobře i bez jména. Snímkem vám chceme připomenout technologii jeho výstavby.

Do města se vracíme kolem benzinové čerpací stanice, která byla postavena na začátku velkého rozmachu výstavby města.

---oooOooo---

Pokud využijete naši nabídku, věříme, že nebudete litovat. Pokud máte rádi přírodu, přijdete si aspoň částečně na své. Nebude na škodu poznat okolí svého bydliště. Všichni jsme nezdravě z pohodlně a pěšky se nám většinou nikam nechce. Udělejme však něco pro své zdraví!

Najde se někdo, kdo po přečtení tohoto článku při jme naši výzvu

POJĎTE S NÁMI NA PROCHÁZKU!

F. X. ŠALDA:

Nepřekonatelné překážky si mnohdy vymýšlíme jen proto, abychom omluvili nedostatek vůle.

PRÉMIOVÉ SPOŘENÍ MLADÝCH

**Další
zvýhodnění
prémiového
spoření
mladých**

s Českou státní spořitelnou

od 1. dubna 1989

● **se prodloužila věková hranice účastníků**

dnes mohou v PSM spořit mladí lidé ve věku od 14 až do 30 let

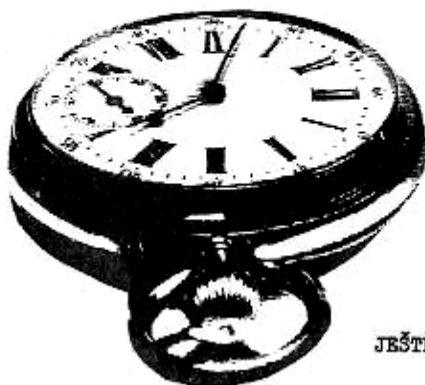
● **zvýšila se horní hranice úlozek**

nyní lze měsíčně spořit 100 až 1000 Kčs a výši této úločky lze libovolně měnit

● **zrušil se pevný termín pro zahájení cyklů**

do PSM je možné se přihlásit kdykoli během roku

Podrobnější informace poskytne každá naše pobočka.

PRO SPOLEČNOU CESTU

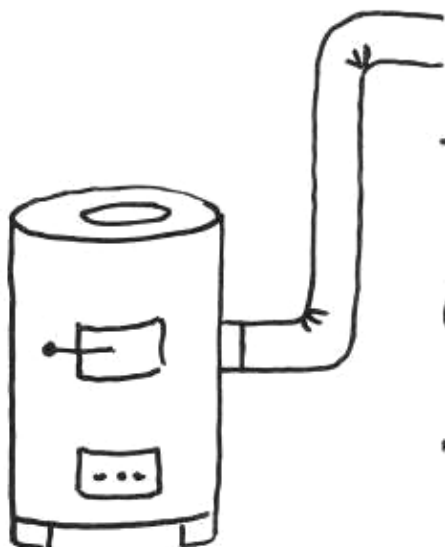

- Není dobré začátek spoření odkládat. Možná, že zatím máte jiné zájmy a starosti než je založení rodiny, ale ono to také přijde a potom už by bylo pozdě. Konečně, vždyť mít určitou finanční rezervu není nikdy zbytečné. Prémiové spoření mladých je vaše příležitost jak si postupně a bez omezování svých potřeb takovou rezervu vytvořit.
- Výši úločky lze v průběhu spoření kdykoli snížit nebo zvýšit bez předběžného projednání se spořitelnou.
- Spoření trvá pět let a každý rok musíte ušetřit nejméně 1 200 Kčs.
- V závažných případech (mateřská dovolená, základní vojenská služba) je možno se dohodnout o přerušení spoření až na 24 měsíců.
- Vkladní knížka PSM je knížka na jméno - s vkladem může disponovat jen ten, na jehož jméno knížka zní.
- Úložku lze složit i jednorázově i na dobu 12 měsíců.
- Na konci cyklu připiše spořitelna podle výše průměrných úloček premii ve výši 500 až 5 000 Kčs.

Iva Roušková

pobočka České státní spořitelny Smiřice

JEŠTĚ MÁTE ČAS SE PŘIHLÁSIT K PRÉMIOVÉMU SPOŘENÍ MLADÝCH !

Až se zima zeplá...

NĚKOLIK POZNÁMEK K REGULACI VYTÁPĚNÍ PLYNEM

Plynofikace Smiřic a Holohlav se dotýká nás všech. Ať již rozkopanou ulicí nebo starostmi s tím, kde a kdy koupit plynový kotel a co to vše bude stát. Přechodem na vytápění plynem se začínáme chovat „Ekologicky“, ale na druhou stranu si musíme říci, že tato čistší energie je také dražší. Proto se budeme snažit vytápět co nejúsporněji. To ovšem neznamená, „abychom klepali kosu“ – aby nám byla zima. Nechceme-li přetápět a platit větší účet za plyn, musíme tedy regulovat.

Zastavme se nejprve u zdroje tepla. U ústředního či etážového vytápění je to plynový kotel nebo závěsný rychloohřívací agregát. Účinnost plynových spotřebičů je podstatně lepší než u kotlů na pevná paliva (v průměru o 10 až 15 % vyšší). Plynové kotle dosahují nejvyšší účinnost při jmenovitém výkonu. V našich podmínkách využíváme plný výkon kotle většinou pouze 10 až 20 dní v roce. Z těchto důvodů je nutné si nechat stanovit výkon kotle odborníkem, který výkon kotle určí na základě tepelných ztrát vašeho domu. Koupíme-li kotel příliš velký, bude i dražší.

Dále si řekněme o stavu zvaném nízkoteplotní koroze spalinových cest kotle. Při teplotě vody v kotli pod 65 °C (asi mezi 40 °C a 60 °C) dochází uvnitř kotle k rosení – kotel se opotí. Vzhledem k tomu, že i zemní plyn obsahuje částečně síru, mohou sloučeniny síry zkracovat životnost tohoto vašeho nejdražšího kusu topení. Ke stavu nízkoteplotní koroze dochází mnohem více při předimenzování výkonu kotle. Ke stejnému nepříznivému jevu dochází i v přechodném klimatickém období (na jaře a na podzim), kdy se nám vyšší teplota vody v topení zdá zbytečnou – není tomu však tak. Je proto velmi důležité vyvarovat se nízkoteplotní koroze. K tomu nám může posloužit regulace otopného systému:

- 1) Nejjednodušší a nejprimitivnější je regulace kotlovým termostatem. Je-li v bytě chladno nebo příliš teplo, musí spotřebitel každou změnu režimu vytápění provést osobně přímo u kotle – zde nastaví kotlový termostat na vyšší nebo nižší teplotu. Tento způsob regulace nevyhovuje dnešním nárokům na komfort. Možnost úspor energie je velice problematická. Venkovní teplota se totiž mění i během dne a tyto změny nikdo neuhlídá. Z toho vyplývá, že po většinu času je dodáváno větší množství tepla, než je třeba. Tato energie je ztracena a my ji musíme zbytečně platit. Navíc – kotel není vůbec chráněn proti nízkoteplotní korozi. Dříve si budeme muset pořídit kotel nový.
- 2) Regulace pokojovým termostatem (např. REGO 97201 nebo THERMOPROG) ovládajícím oběhové čerpadlo nebo hořák kotle dává již lepší výsledky. Termostat je obvykle umístěn

v obývacím pokoji. Klesne-li teplota v této testovací (srovnávací) místnosti, zapne termostat čerpadlo nebo hořák. Po dosažení nastavené teploty termostat hořák nebo čerpadlo vypíná. To je regulace „zapnuto–vypnuto“ a teplota při ní kolísá. Protože nechceme mít při vytápění místností pocit chladu, nastavíme spodní spínací bod na přijatelnou výši teploty. Od této teploty teplota v místnosti stoupá až k hornímu vypínacímu bodu. Důsledkem je to, že většinu času nám kotel dodává více tepla než je zapotřebí. Pro naši kapsu z toho vyplývá opět větší vydání. Dnešní typy pokojových termostatů jsou vybavovány přepínačem pro noční pokles (přepnutí můžeme provést ručně nebo časovým spínačem). Tím, že je v noční době udržována teplota si o 4° C nižší, dochází k určité úspoře. Ani při tomto způsobu regulace není kotel chráněn před nízkoteplotní korozí.

- 3) K regulaci vytápění nám mohou posloužit i termostatické ventily montované na otopná tělesa. Jedná se o zvláštní ventil, opatřený termostatickou hlavicí, která ovládá průchod vody ventilem v závislosti na výši okolní teploty. Zmírní kolísání teploty v místnostech, ale mají dost úzce omezený regulační rozsah. Při nízké nebo vysoké teplotě náběhové vody se dostanou rychle na hranici regulačních možností. Je-li teplota příliš vysoká, termoventil omezí průtok topné vody tak, aby teplota v místnosti byla konstantní. Přibude-li zdroj „sekundárního“ tepla (zasvítí slunce do oken, v místnosti se začne vařit, nebo do místnosti přijde několik dalších lidí), termoventil již nemá možnost tento rozdíl zregulovat. Termoventily mají svou opodstatněnost pro doregulování teploty náběhové vody pouze v kombinaci s dalším způsobem regulace.

Termoventily u nás vyrábí Rudné doly Příbram a Slovenská armaturka v Myjavě ve velikostech (světlostech) 3/8", 1/2" a 3/4". Vzhledem k tomu, že se jedná o ventily (ne kohouty), mají větší hydraulický odpor. Proto je potřebná montáž oběhového čerpadla. To můžeme montovat i při použití jiných prvků regulační techniky (termoventily a mísící ventily vycházejí výpočtem menší a tím levnější).

Oběhová čerpadla je možné montovat i do stávajících systémů se samotížným oběhem topné vody. Vyrábějí se s různou regulací pro snadnější doladění pro konkrétní systém ústředního nebo etážového topení. Čerpadlo SIGMA 25 NTR s velkým rozsahem výkonu regulovaným jemně obtokovou klapkou s příkonem $P = 53 \text{ W}$ a tepelnou odolností 120 °C. Čerpadlo DRUPOL Minor – výkon regulován dvojími otáčkami, příkon $P = \text{cca } 70 \text{ W}$ a tepelná odolnost 120 °C. Čerpadlo DRUPOL Maior – bez regulace, příkon $P = 125 \text{ W}$ a tepelná odolnost 120 °C (se zvýšeným výtlakem – vhodné pro podlahové vytápění). Občas přichází z dovozu čerpadlo GRUNDFOS s příkonem $P = 50 \text{ W}$ a s regulací výkonu trojími otáčkami a tepelnou odolností 110 °C.

- 4) Další typ regulace využívá mísících ventilů MIX a DUOMIX. Vyrábí je KOMEX Praha ve světlostech 20–100 mm. Konstantní teplotu v místnostech lze docílit pouze tím, že teplota náběhové topné vody je přesně přizpůsobena potřebě tepla. Pomocí trojcestných nebo čtyřcestných mísících ventilů (směšovačů) se otopný systém rozdělí na dva okruhy, vytápěcí (kotel) a vytápěný (otopná tělesa). Do horké vody proudící z kotle k tělesům se přimíchává část vody vracející se zpět do kotle od topných těles (již ochlazené). Nejjednodušší je ruční nastavení mísícího poměru. Tento způsob nastavení je opět problémový, protože je nutno směšovač přestavovat velmi často. To nás rychle přestane bavit, protože většina kotlů pracuje v pulsním provozu (topí–netopí v závislosti na nastavení kotlového termostatu). Každou změnu teploty v kotli i v místnosti je potřeba zregulovat směšovačem.
- 5) Pouze automaticky pracující regulátor zajistí teplotu vody přesně odpovídající potřebě. Máme možnost umístit teplotní čidlo v referenční místnosti (obvykle obývací pokoj). Při vzniku sekundárního zdroje tepla čidlo změří změnu a regulátor dá povel servopohonu, aby směšovač přizavřel a opačně. Řekli bychom – konečně dobrá regulace! Má však také svou

nevýhodu. Teplotu totiž měříme v jedné testovací místnosti, kde při vzniku sekundárního tepla nám automatika zareaguje „do mínusu“ a tím nám sníží teplotu ve všech ostatních místnostech. V ostatních místnostech potom může být chladno a v tomto případě nám nepomohou ani termoventily, protože vlivem automatiky klesla teplota náběhové vody.

- 6) Dostáváme se k neefektivnějšímu způsobu regulace se směšovačem v závislosti na venkovní teplotě pomocí regulátoru KOMEXTHERM RVT, který vyrábí KOMEX Praha. Tepelné ztráty budovy jsou v přímé závislosti na venkovní teplotě a musí být vyváženy s dodávkou tepla. Když se venku ochladí, více tepla prostupuje pláštěm budovy ven a o to více musíme přitopit. Určit správně toto množství tepla nám pomůže právě KOMEXTHERM. Potřebné údaje zpracovává podle čidla venkovní teploty, umístěného na severní nebo severozápadní straně budovy. Kontrolní funkci vykonává čidlo umístěné na potrubí náběhové vody. Tímto způsobem je měřeno i nejmenší kolísání teploty vody v systému. Celý objekt dostane vždy právě tolik tepla, kolik ho je třeba a jak je žádoucí podle převládající teploty. Dosáhne-li se žádané teploty, zůstane směšovač nastaven na této úrovni tak dlouho, pokud bude souhlasit žádaná a skutečná teplota. Směšovač je automatikou uzavírán nebo otevírán jen tak, aby se vyrovnal vzniklý rozdíl teplot. Směšovač zaujímá podle povelů automatiky polohu mezi body „zcela otevřeno“ a „zcela zavřeno“. Vnější teploty se mění podle denní doby. Ráno je chladno, v poledne svítí slunce a oteplí se a k večeru se opět ochlazuje. Automatika pečuje o to, aby teplota v místnostech nekolísala a aby byla včas a v předstihu vyrovnávána. Dodává právě tolik tepla, kolik je ho zapotřebí. Teprve zde se v plné míře uplatní termoventily – zvláště v místnostech přímo osluňovaných. Zde si opět připomeňme nutnost výpočtu otopného systému odborníkem – je třeba zajistit, aby otopná tělesa v jednotlivých místnostech odpovídala skutečným ztrátám těchto místností.

Toto vše dohromady znamená vysokou hospodárnost a komfortní tepelnou pohodu bez jakékoliv obsluhy. Proti nejjednoduššímu způsobu regulace kotlovým termostatem lze snížit spotřebu energie až o 30 % – to není při ceně plynu zdaleka zanedbatelné!

Na dosažení úspor má však vliv řada dalších okolností: ztráty v rozvodu, správné vyvážení celé soustavy, seřízení a nastavení regulace, omezení vytápění pomocí spínacích hodin na nezbytně nutnou dobu vytápění, optimální větrání (krátkou dobu průvanem!) a nastavení termoventilů.

Můžeme zde uvést i montáž komínové klapky: elektrickou vyrábí ERVES v Rosicích u Brna a termostatickou vyrábí OPP Rozvoj v Nové Pace. Tyto klapky v době, kdy je kotel v klidu, uzavírají komínový průduch a tím omezují ochlazování kotle komínovým tahem.

Závěrem je možno říci, že zvýšené náklady věnované na zavedení optimální regulace se nám během několika let vrátí v nižších účtech za plyn. Děkujeme vám za pozornost, se kterou jste si přečetli tento elaborát. Přeji vám mnoho úspěchů při zařizování dokonalého plynového vytápění (a nepřerušovanou dodávku zemního plynu – pozn. red.).

Při zpracování těchto poznámek bylo použito firemních materiálů SIGMA, KOMEX, Kovopodnik REGO, SAM, Rudné doly, ERVES. Většinu uvedených prvků regulace uvedených v tomto příspěvku dodává SIGMAPRODEJ Hradec Králové.

Miloš Esler, Holohlavy

Nadarmo se neříká: „Poradte se u odborníka“. Kdo už dal na radu našeho spoluobčana, určitě je spokojen. Zamyslete se včas, abyste již v příští topné sezóně mohli uplatnit uvedené prvky regulační techniky.

Z MOUDRÝCH MYŠLENEK

Abraham Lincoln:

Některé lidi lze vždy oklamat. Někdy lze oklamat i všechny lidi. Není však možné oklamat vždy všechny.

Začátky divadla ve Smiřicích

V letošním 1. čísle Zpravodaje jsme věnovali místo vzpomínkám pana Františka Svatoně. Věnoval je svým dvěma spolužákyním ze školy Anežce Mládkové a Růžence Hlavaté. V minulém čísle Zpravodaje jsme věnovali pozornost začátkům ochotnického divadla ve Smiřicích.

Obě vyprávění mají spojitost. Ony dvě dívenky hrávaly pod vedením režiséra Šedy v divadelním souboru Máj. Na snímku, který nám zapůjčila paní Ludmila Klimešová, vidíme obě děvčata v divadelních rolích. Sedící je Anežka Mládková – později Anežka Malá (na dosud známých fotografiích bývala s brýlemi). Stojící dívka je Růžena Hlavatá – později Růžena Svatoňová.

KOUTEK PRO DĚTI

- Maminčina maminka se jmenuje babička a tatínkova maminka je dědeček.
- Nebezpečná nemoc bývala záškrť mozkových blan.
- Zuby se nám kazí, protože jíme. Čistíme je pastí.
- Kat býval zahalen a opásán mečem, aby se nepoznalo, že vstoupil na popraviště.
- Hudba dovede vyjádřit různé nálady, jako například, že fotbal to je hra.
- Rosa vznikne, když se zapotí vzduch.

OCENĚNÍ

Za bezplatné dárkovství krve obdrželi stříbrnou plaketu prof. MUDr. Jánského další dva občané ze Smiřic:

MILOSLAV KOUDELKA

JIŘÍ ŘÍZEK

== *Zprávy z redakce* ==

Události uplynulého půlroku ovlivnily kdekoho a kdeco. Příprava voleb způsobila, že se nám do tohoto čísla nedostala Společenská kronika.

Protože jsme chtěli do tohoto čísla Zpravodaje dát aktuálně výsledky voleb v našich sloučených obcích, nebylo již možné zařadit Zprávy z MěstNV a toto 3. číslo vychází o něco později.

I vy, někteří čtenáři Zpravodaje, jste včas nezaplatili předplatné. Proto jsme teprve nyní na začátku června(!) mohli dát dohromady seznam předplatitelů. Potom je i možné, že někdo 2. číslo dosud nedostal – vina padá na vaši hlavu.

Pěkné prázdniny dětem a pěknou dovolenou všem přeje MěstNV a redakce.

-
- Dobré jméno se získá mnoha skutky, ale ztratí jediným.
 - Objeví-li se na světě něco geniálního, poznáme to podle toho, že se proti tomu spojí všechny hloupé hlavy.
 - Nikdy nevysvětľujte; přátelé to nepotřebují a nepřátelé to stejně nepochopí.
 - Srdce není stůl, abychom je před každým rozprostírali.
 - Budou-li všichni zajedno, i moře se vysuší.
-

ZPRAVODAJ Smiřic, Holohlav a Rodova – vydává Městský národní výbor ve Smiřicích Evidenční číslo – 10/89.

Řídí redakční rada V odpovědný redaktor: Miroslav Volák

Grafická úprava: Růžena Knapová a Milena Seidlová

Vychází nepravidelně 5x ročně.

Příspěvky zasílejte na adresu Městské kulturní středisko, Smiřice.

Tiskne: AGRODAT, Nové Město nad Cidlinou V 747/90

Cena jednoho výtisku je 3,- Kčs (při zasílání poštou 4,- Kčs). Uzávěrka 4. čísla 15. září.

Náklad: 670 výtisků.